

NOVELIRANE USTAVNE ODREDBE O PRAVOSUĐU koje nudi prof. dr Zovan Ivošević

I

U delu o načelima Ustava menjaju se dve odredbe sledećeg člana:

Podela vlasti Član 4.

Stav 2. menja se i glasi: "Uređenje vlasti počiva na podeli vlasti na zakonodavnu, izvršnu i *pravosudnu*."

Stav 4. menja se i glasi: "*Pravosudna* vlast je nezavisna."

II

U delu Ustava o uređenju vlasti naslov "7. Sudovi" zamenjuje se naslovom "7. Pravosuđe.

7. PRAVOSUĐE

Organi pravosudne vlasti Član 142.

Pravosuđe Republike Srbije čine sudovi i javna tužilaštva, koji vrše pravosudnu vlast na osnovu Ustava, potvrđenih međunarodnih ugovora, zakona i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava.

Organi pravosuđa su jedinstveni i usklađeni na celoj teritoriji Republike Srbije.

Nezavisnost organa pravosuđa Član 143.

Organi pravosuđa su nezavisni u institucionalnom i personalnom smislu.

Nezavisnost organa pravosuđa, kao institucije, ogleda se u njihovoj samostalnosti prema organima zakonodavne i izvršne vlasti, koje ih čini otpornim na uticaje.

Personalna nezavisnost nosilaca pravosudne vlasti ogleda se u njihovoj slobodi da vrše svoja ovlašćenja na osnovu sopstvenog shvatanja propisa i sopstvene ocene činjenica u njihovoj primeni, bez ograničenja, uticaja, podsticaja, pritisaka, pretnji ili intervencija, ma od koga i bilo iz kojih razloga.

Nosioci pravosudne vlasti potčinjeni su samo Ustavu, zakonu i drugim propisima.

Garancije nezavisnosti
Član 144

Svaki uticaj na nosioca pravosudne vlasti je zabranjen.

Pravosuđe se finansira iz pravosudnog budžeta, čija se sredstva stiču i koriste na način utvrđen zakonom.

Nosilac pravosudne vlasti uživa imunitet kao i nosioci zakonodavne i izvršne vlasti, a o njegovom uskraćivanju odlučuje Visoki savet pravosuđa.

1) Sudovi
Vršenje funkcije
Član 145.

Raspravljanje pred sudom je javno a može se ograničiti samo Ustavom.

U suđenju učestvuju sudije i sudije porotnici, na način određen zakonom.

Zakonom se može propisati da u određenim sudovima i određenim pravnim stvarima sude samo sudije.

Sud sudi u veću, a zakonom se može predvideti da u određenim pravnim stvarima sudi sudija pojedinac.

Vrste sudova
Član 146.

Sudsku funkciju vrše sudovi opšte i posebne nadležnosti.

Osnivanje, organizacija, nadležnost, uređenje i sastav sudova uređuju se zakonom, usklađeno sa uređivanjem javnih tužilaštava.

Ne mogu se osnivati privremeni, preki i vanredni sudovi.

Vrhovni sud
Član 147.

Vrhovni sud je najviši sud u Republici Srbiji, a njegovo sedište je u Beogradu.

Predsednika Vrhovnog suda bira i razrešava opšta sednica koju čine sve sudije tog suda.

Predsednik Vrhovnog suda bira se na pet godina i ne može biti ponovo biran.

Sudske odluke
Član 148.

Sudske odluke se donose u ime naroda.

Sudske odluke su obavezne za sve i ne mogu biti predmet vansudske kontrole.

Sudsku odluku može preispitivati samo nadležni sud u zakonom propisanom roku.

Jedino se pomilovanjem i amnestijom pravnosnažna kazna može, u celini ili delimično, oprostiti.

Stalnost funkcije Član 149.

Sudska funkcija je stalna.

Izbor sudija Član 150.

Sudije bira Visoki savet pravosuđa, koji odlučuje i o izboru sudija u drugi ili viši sud.

Prestanak funkcije sudije i mandata predsednika suda Član 151.

Sudiji prestaje funkcija a predsedniku suda mandat na njegov zahtev, nastupanjem zakonom propisanih uslova ili razrešenjem iz zakonom predviđenih razloga, a odluku o tome donosi Visoki savet pravosuđa.

Protiv odluke o prestanku funkcije, odnosno mandata, sudija, odnosno predsednik suda, ima pravo žalbe Ustavnom sudu koja isključuje pravo na podnošenje ustavne žalbe.

2) Javna tužilaštva

Vršenje funkcije Član 152.

Javno tužilaštvo goni učinioce krivičnih i drugih kažnjivih dela i preduzima mere za zaštitu ustavnosti i zakonitosti, na način utvrđen zakonom.

Vrste tužilaštva Član 153.

Javnotužilačku funkciju vrše javna tužilaštva opšte i posebne nadležnosti.

Osnivanje, organizacija, nadležnost, uređenje i sastav javnog tužilaštva uređuju se zakonom, usklađeno sa uređivanjem sudova.

Ne mogu se osnivati privremena, preka i vanradna javna tužilaštva.

Vrhovno javno tužilaštvo
Član 154.

Vrhovno javno tužilaštvo je najviše javno tužilaštvo u Republici Srbiji, a njegovo sedište je u Beogradu.

Predsednika Vrhovnog javnog tužilaštva bira i razrešava opšta sednica koju čine svi javni tužioci tog tužilaštva.

Predsednik Vrhovnog javnog tužilaštva bira se na pet godina i ne može biti ponovo biran.

Stalnost funkcije
Član 155.

Javnotužilačka funkcija je stalna.

Izbor javnih tužilaca i predsednika tužilaštva
Član 156.

Javne tužioce bira Visoki savet pravosuđa.

Visoki savet pravosuđa odlučuje i o izboru javnih tužilaca u drugo ili više javno tužilaštvo.

Predsednika javnog tužilaštva biraju i razrešavaju javni tužioci u tom tužilaštvu.

Predstanak javnotužilačke funkcije i mandata predsednika tužilaštva
Član 157.

Javnom tužiocu prestaje funkcija a predsedniku javnog tužilaštva mandat na njegov zahtev, nastupanjem zakonom predviđenih uslova ili razrešenjem iz zakonom predviđenih razloga, a odluku o tome donosi Visoki savet pravosuđa.

Protiv odluke o prestanku funkcije, odnosno mandata, javni tužilac, odnosno predsednik javnog tužilaštva, ima pravo žalbe Ustavnom sudu koja isključuje podnošenje ustavne žalbe.

3) Visoki savet pravosuđa

Položaj i sastav
Član 158.

Visoki savet pravosuđa je nezavisan organ, koji obezbeđuje i garantuje institucionalnu i personalnu nezavisnost sudova i javnih tužilaštava.

Visoki savet pravosuđa čine predsednik Vrhovnog suda i predsednik Vrhovnog javnog tužilaštva, kao članovi po položaju, i podjednak broj sudija i javnih tužilaca

utvrđen zakonom, kao izabranih članova, od kojih najmanje jedan mora biti sa teritorije autonomne pokrajine.

Predsednici Saveta Član 159.

Predsednici Saveta su predsednik Vrhovnog suda i predsednik Vrhovnog javnog tužilaštva.

Kad se razmatraju pitanja zajednička za čitavo pravosuđe, sednicama Saveta naizmenično predsedavaju oba predsednika.

Kad se razmatraju pitanja koja se odnose samo na sudove — sednicama predsedava predsednik Vrhovnog suda, a kad se odnose samo na javna tužilaštva — sednicama predsedava predsednik Vrhovnog javnog tužilaštva.

Izborni članovi Član 160.

Izborni članovi Saveta se kandiduju i biraju na način utvrđen zakonom, a mandat im traje pet godina.

Predsednici sudova i predsednici javnih tužilaštava ne mogu biti izborni članovi saveta.

Zamenici predsednika i članova Saveta Član 161.

Predsednik Vrhovnog suda ima, kao predsednik Saveta, zamenika iz reda sudija kao izbornih članova, a predsednik Vrhovnog javnog tužilaštva ima, kao predsednik Saveta, zamenika iz reda javnih tužilaca kao izbornih članova.

Članovi Saveta imaju zamenike iz redova sudija, odnosno javnih tužilaca, koji se biraju kao i članovi Saveta.

Zamenik obavlja poslove predsednika, odnosno člana Saveta, kada je član koga zamenjuje sprečen da ih vrši.

Predsednici sudova, odnosno predsednici javnih tužilaštava ne mogu biti zamenici članova Saveta.

Nadležnost Visokog saveta pravosuđa Član 162.

Visoki saveta pravosuđa:

1. bira i razrešava sudije i javne tužioce, u skladu sa Ustavom i zakonom.;
2. utvrđuje broj sudija i javnih tužilaca, kao i broj službenika i nameštenika u sudovima i javnim tužilaštvima;
3. utvrđuje pravosudni budžet i vrši kontrolu njegove primene;

4. odlučuje o imunitetu predsednika i članova Saveta, odnosno njihovih zamenika;
5. bira i razrešava organe za utvrđivanje disciplinske odgovornosti sudija i javnih tužilaca;
6. vrši i druge poslove određene zakonom.

Odlučivanje
Član 163.

Odluke Saveta donose se većinom glasova a u slučaju izjednačenog broja glasova – glas predsednika je odlučujući.

Nespojivost funkcije
Član 164.

Za izbornog člana Saveta, kao i njegovog zamenika, važe zakonom utvrđene zabrane i ograničenja kao i za nosioca pravosudne funkcije.